

...hogy élni tudjunk
a természet adta
lehetőségekkel

A TÁJKARAKTER PROJEKTELEM NEMZETKÖZI ÉS HAZAI SZAKPOLITIKAI KERETE

tájkarakter

a természet arcai

Természeti és táji értékek táji léptékű
megőrzésének stratégiai megalapozása –
szakmai műhelytalálkozó
Budapest, 2018. október 11.

Kincses Krisztina

krisztina.kincses@am.gov.hu

Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály
Agrárminisztérium

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU Biológiai Sokféleség Stratégia 2020 célkitűzésének hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok

Kedvezményezett: Agrárminisztérium (volt Földművelésügyi Minisztérium)

Partnerek: MTA Ökológiai Kutatóközpont, MTA Agrártudományi Kutatóközpont Talajtani és Agrokémiai Intézet, Agrárgazdasági Kutatóintézet, BFKH Földmérési, Távérzékelési és Földhivatali Főosztály (~ FÖMI), Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

Területi fókusz: Natura 2000 hálózat, természetes és természetközeli ökoszisztémák...az ország teljes területe

Időtartam: 2016. okt. 1. – 2020. dec. 31.

Költségvetés: 1,07 milliárd Ft

Finanszírozás: Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (70%); Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (30%)

4 FEJLESZTÉSI ELEM

A természetvédelem országos programja.

tájkarakter

a természet arcai

Természeti és táji értékek táji léptékű megőrzésének stratégiai megalapozása

natura

a természet értékei

A közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek megőrzését szolgáló tudásbázis fejlesztése

ökoszisztéma-
szolgáltatás

a természet ajándékai

Nemzeti ökoszisztéma szolgáltatás-térképezés és -értékelés

zöldinfrastruktúra

a természet hálózatai

A zöldinfrastruktúra megőrzését és fejlesztését megalapozó stratégiai keretek meghatározása

Honnan ered a projektelemben meghatározott cél?

- **Európa Tanács Európai Táj Egyezménye**
Az Európa Tanács Firenzében, 2000. október 20-án aláírásra megnyitott CET 176. számú egyezménye
Magyarországnak a projekt szakmai tartalmára vonatkozó nemzetközi kötelezettségvállalás forrása (definíciók, általános és egyedi intézkedések)
- **Európa Tanács 219. számú Jegyzőkönyve az Európai Táj Egyezmény módosításáról**
Az Európa Tanács Strasbourgban, 2016. augusztus 1-jén aláírásra megnyitott CET 219. számú Jegyzőkönyve
A Tájegyezmény területi hatályát terjeszti ki (tervezet)

Más nemzetközi kötelezettségvállaláshoz is jelentősen hozzájárul a projektelem?

- **ENSZ Biológiai Sokféleség Egyezménye**

A Rio de Janeiróban, 1992. június 13-án aláírt Biológiai Sokféleség Egyezmény Magyarország nemzetközi kötelezettségvállalása és a projekt szakmai tartalma között szoros összefüggés (a táj, mint a biológiai sokféleség területi dimenziója; nemzeti szakpolitikai eszközrendszer kialakításának kötelezettsége)

- **Európai Unió Területi Agendája 2020**

Stratégiai iránymutatás a területfejlesztés számára, elősegítve ezáltal azt, hogy a különböző politikákban valamennyi irányítási szinten megjelenjen a területi dimenzió (a táj, mint a területfejlesztés területi dimenziója; nemzeti szakpolitikai eszközrendszer kialakításának kötelezettsége)

Milyen nemzetközi eszközök segítik a projektben meghatározott feladat végrehajtását?

- **Európa Tanács Demokratikus Kormányzás Igazgatósága, CDCPP**
 - „Glossary”
 - Miniszteri Bizottság ajánlásai
 - Miniszteri Bizottság határozatai
 - Nemzetközi tematikus műhelytalálkozók
 - Szakértői tematikus munkacsoportok jelentései
 - ELC L6 információs rendszer
 - Kiadványok: *Territory and Landscape Series*, *European Spatial Planning and Landscape Series*
 - Futuropa / Naturopa magazin

Az Európa Tanács milyen referencia dokumentumokkal segíti a végrehajtást? (példák)

- „Landscape identification, assessment and quality objectives, using cultural and natural resources; Awareness-raising, training and education”, Strasbourg (France), 23-24 May 2002
- „Landscape and sustainable development: challenges of the European Landscape Convention”, Council of Europe Publishing, 2006
- “Landscape quality objectives: from theory to practice”, Girona (Spain), 28-29 September 2006
- „Landscape identification and assessment: an exercise in democracy”, Cetinje (Montenegro), 2-3 October 2013

Az Európa Tanács hogyan követi nyomon a projektben meghatározott feladat nemzeti végrehajtását?

- **Európa Tanács Demokratikus Kormányzás Igazgatósága**

A kultúrával, az örökséggel és a tájjal kapcsolatos tevékenységekért, valamint a végrehajtásuk, nyomon követésük és értékelésük nyomon követéséért felelős kormányközi irányító bizottság CDCPP útján

Kétévenkénti konferencia a tagállamok beszámolóival és / vagy nyilatkozataival (legközelebb: 2019. május),

Nemzeti adatszolgáltatási kötelezettség az ET elektronikus információs rendszerébe (ELC L6 102-116. kérdések)

Mi a projektben meghatározott feladat hazai jogforrása?

- **2007. évi CXI. törvény a Firenzében, 2000. október 20-án kelt, az Európai Táj Egyezmény kihirdetéséről**
mindegyik Fél vállalja, hogy
 - számba veszi a területén található tájakat
 - elemzi jellemző vonásaikat, valamint azokat a hatásokat, amelyek alakítják őket
 - számon tartja a változásokat
 - értékeli az így számba vett tájakat, figyelembe véve azokat az értékeket, amelyeket az érdekelt felek és az érintett lakosság nekik tulajdonít
 - a számbavétel és értékelés folyamatai a tapasztalatok és a módszerek cseréjén alapulnak
 - a számba vett és értékelt tájai számára minőségi célkitűzéseket határoz meg nyilvános vita nyomán

Milyen változás várható a kihirdető törvényben?

- **Az Európai Táj Egyezményt módosító Jegyzőkönyv kihirdetéséről és a Firenzében, 2000. október 20-án kelt, az Európai Táj Egyezmény kihirdetéséről szóló 2007. évi CXI. törvény módosításáról szóló törvény**

Új kötelezettséget nem vezet be

A Jegyzőkönyv kötelező hatályának elismerésére ad felhatalmazást

Megváltozik az alapegyezmény neve: „Az Európa Tanács Táj Egyezménye”

Hatálybalépése naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett közleményével állapítja meg

Végrehajtás felelősségi körében az oktatásért felelős minisztert is nevesíti

Milyen hazai szabályozási eszközök segítik a projektben meghatározott feladat végrehajtását?

- **1189/2012. (VI. 11.) Korm. határozat az Európai Táj Egyezmény Nemzeti Koordinációs Munkacsoport létrehozásáról**

A Munkacsoport

elősegíti az Európai Táj Egyezmény hazai végrehajtásához kapcsolódóan az egyes minisztériumok tájak védelmével, kezelésével és tervezésével kapcsolatos tevékenységének összehangolását

elősegíti az Európai Táj Egyezmény végrehajtásához kapcsolódó kutatási programok koordinációját

figyelemmel kíséri az Európai Táj Egyezmény végrehajtásának helyzetét, és közreműködik az Európa Tanács felé készülő jelentések összeállításában

tájkarakter

a természet arcai

Milyen hazai szabályozási eszközök segítik a projektben meghatározott feladat végrehajtását?

- **Munkaprogram az Európa Tanács Európai Táj Egyezményének végrehajtására 2013-2017 (2013)**

Célja a Tájegyezményben szereplő célok elérésének és feladatok megvalósításának elősegítése

P-13 intézkedés: A hazai tájak egységes értékelési szempontrendszerének kidolgozása, a tájak új, tájkarakter alapú osztályozása – feladat első szakpolitikai leírása

P-14 intézkedés: Tájak állapotának monitorozása – feladat első szakpolitikai leírása

Milyen hazai szabályozási eszközök segítik a projektben meghatározott feladat végrehajtását?

- **1128/2017. (III. 20.) Korm. határozat A 2017-2026 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Tájstratégiáról**

A projekt időtávján túlmutató feladatokat is meghatároz

I.1. alcél: Táji adottságokon alapuló tájhasznosítás kereteinek meghatározása: A táji adottságok felmérése, a magyarországi tájak azonosítása, magyarországi tájak tájkarakter alapú tájtipizálási módszertana, az országos tájkarakter területek komplex digitális adatbázisa, a tájkarakter-területek térségi és helyi szintű lehatárolásának módszertana, a térségi és helyi szintű tájkarakter területek komplex digitális adatbázisa, tájkarakter területekre minőségi célkitűzések és kezelési irányelvek meghatározása

II.1. alcél: Kompakt, klímabarát, értékőrző települések (minőségi célkitűzések)

tájkarakter

a természet arcai

Milyen módon követi nyomon a Kormány a megvalósítást?

- **1128/2017. (III. 20.) Korm. határozat a 2017-2026 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Tájstratégiáról**
Az agrárminiszter a Tájstratégia végrehajtásáról háromévente jelentést készít a Kormány részére (első alkalommal 2020. június 30.)

Milyen hazai szabályozási eszközök kapcsolódnak még a projektben meghatározott feladat végrehajtásához?

- **Munkaprogram az Európa Tanács Európai Táj Egyezményének végrehajtására (2018-2022)**

A projekt időtávján túlmutató feladatokat is meghatároz

P-14: Stratégiai kutatási projekt keretében a hazai tájkarakter-rendszer módszertani megalapozása, alkalmazási területek azonosítása; az országos tájkarakter-egységek lehatárolása, leírása; a helyi tájkarakter-egységek védelmére, kezelésére és fejlesztésére vonatkozó javaslatok megfogalmazása. A kutatási eredmények adaptálásával Országos Tájkarakter Tudástár létrehozása, közigazgatási alkalmazás

Fel lettek-e tárva részletesen a gyakorlati alkalmazás lehetséges területei?

- **A hazai tájkarakter alapú tájtipizálás célrendszerének és a gyakorlati alkalmazás lehetséges területeinek előzetes meghatározása (Megvalósíthatósági tanulmány I.)**

A tájkarakter alapú tájtipizálási rendszerek szempontjából releváns tervezési és intézményi környezet feltárása (releváns fogalomhasználat, stratégiák és programok, szabályozási környezet, hatósági engedélyezési eljárások, államigazgatási és önkormányzati szervezetek, tervezési környezet, szabályozási és támogatási rendszer) 2017. január 1. állapot szerint
Alkalmazási területek előzetes meghatározása (problémafa, célfa, beavatkozások bemutatása, lehetséges alkalmazási területek)

Az előkészítő szakasz alapján melyek a tájkarakter rendszer lehetséges alkalmazási területei?

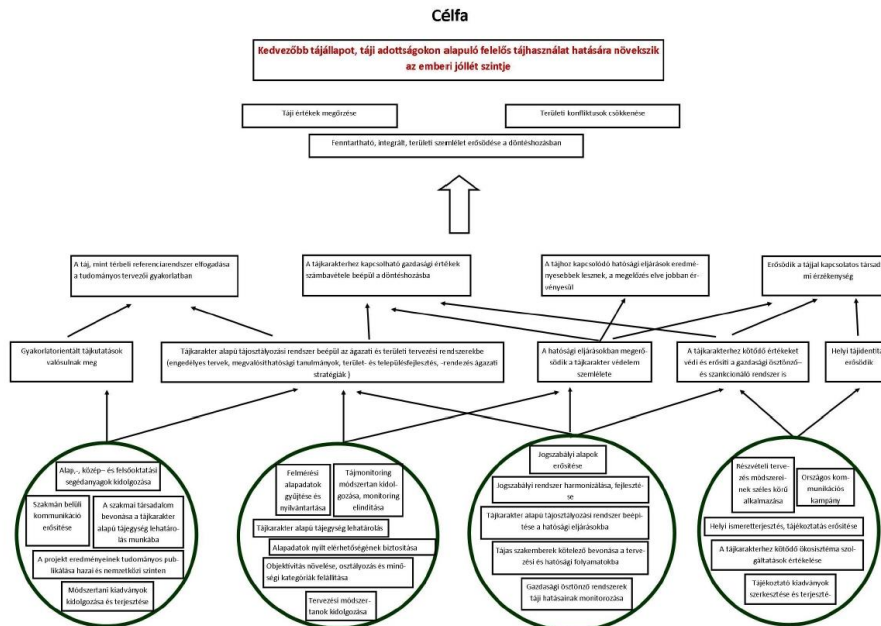
- **Környezetvédelmi hatósági eljárások**
Hiánypótló információt nyújthat a tevékenységek, létesítmények és azok módosításának, változtatásának hatásait vizsgáló folyamatokban
- **Természetvédelmi hatósági eljárások**
tájkép és tájjelleg védelme
- **Szakhatósági eljárások, szakkérdés vizsgálata**
projekt során módszertani alapokat szükséges teremteni
- **Tervezés**
stratégiai tervezés, fejlesztési tervek, rendezési tervek, kezelési, fenntartási tervek, tervek stratégiai vizsgálata

Milyen szakpolitikai célhoz járul hozzá a TÁJKARAKTER projektetem?

- Kedvezőbb tájállapot
- Táj adottságokon alapuló felelős tájhasználat alapján növekszik az emberi jóllét szintje

*...hogy élni tudjunk
a természet adta
lehetőségekkel*

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

tájkarakter
a természet arcai

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE